

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 4 жовтня 2022 р. № 1114

Київ

Про затвердження Порядку здійснення відбору проб та проведення їх дослідження щодо послуг з централізованого водопостачання, постачання гарячої води та послуг з постачання та розподілу природного газу

Відповідно до частини п'ятої статті 27 Закону України “Про житлово-комунальні послуги” Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Затвердити Порядок здійснення відбору проб та проведення їх дослідження щодо послуг з централізованого водопостачання, постачання гарячої води та послуг з постачання та розподілу природного газу, що додається.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 4 жовтня 2022 р. № 1114

ПОРЯДОК
здійснення відбору проб та проведення їх дослідження
щодо послуг з централізованого водопостачання,
постачання гарячої води та послуг з постачання
та розподілу природного газу

1. Цей Порядок визначає механізм здійснення відбору проб питної, гарячої води, природного газу та проведення їх дослідження щодо послуг з централізованого водопостачання, постачання гарячої води та послуг з постачання та розподілу природного газу з метою проведення перевірки якості наданих споживачам послуг з централізованого водопостачання, постачання гарячої води та послуг з постачання та розподілу природного газу.

Дія цього Порядку поширюється на виконавців та споживачів комунальних послуг із постачання гарячої води, централізованого водопостачання, постачання та розподілу природного газу, управителів багатоквартирних будинків, лабораторії, які проводитимуть аналіз відібраних проб з урахуванням вимог цього Порядку.

У цьому Порядку терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про житлово-комунальні послуги”, “Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення”, “Про тепlopостачання”, “Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку”, “Про ринок природного газу”, Порядку проведення перевірки відповідності якості надання деяких комунальних послуг та послуг з управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1145 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 4, ст. 133), Правилах надання послуги з постачання гарячої води та типових договорах про надання послуги з постачання гарячої води, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1182 (Офіційний вісник України, 2020 р., № 14, ст. 550; 2021 р., № 80, ст. 5047), Правилах надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорах про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 63, ст. 2194; 2022 р., № 14, ст. 773), Кодексі газорозподільних систем, затвердженому постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р.

№ 2494, Типовому договорі розподілу природного газу, затвердженому постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2498.

2. Вимоги щодо якості послуги з постачання гарячої води встановлено Правилами надання послуги з постачання гарячої води та типовими договорами про надання послуги з постачання гарячої води, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1182.

Вимоги щодо якості послуги з централізованого водопостачання встановлено Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типовими договорами про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690.

Вимоги щодо якості послуг з постачання та розподілу природного газу встановлено Кодексом газорозподільних систем, затвердженим постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2494, та Типовим договором розподілу природного газу, затвердженим постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2498.

Проведення перевірки відповідності якості надання деяких комунальних послуг параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг, здійснюється відповідно до Порядку проведення перевірки відповідності якості надання деяких комунальних послуг та послуг з управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1145.

3. У разі необхідності відбору проб питної, гарячої води, природного газу для проведення перевірки відповідності якості надання послуг з централізованого водопостачання, постачання гарячої води та послуг з постачання та розподілу природного газу параметрам, передбаченим договором про надання зазначених послуг, споживач може звертатися до виконавця комунальної послуги в усній формі особисто, за допомогою телефонного зв'язку або в письмовій формі за поштовою або електронною адресою, що зазначена в договорі про надання відповідних послуг, який забезпечує здійснення відбору відповідних проб власною або іншою акредитованою випробувальною лабораторією.

У разі неприбуття виконавця комунальної послуги споживач має право відповідно до статті 27 Закону України “Про житлово-комунальні послуги” ініціювати власним коштом проведення відбору проб для проведення аналізу гарячої та холодної води шляхом залучення для цього акредитованих випробувальних лабораторій.

У разі відбору проб гарячої та холодної води у розподільній мережі споживача складається акт відбору проб відповідно до форм, наведених у

додатках 1 і 2, у двох оригінальних примірниках, з яких один примірник залишається у споживача, а інший надається до випробувальної лабораторії разом з відібраними пробами.

4. У разі встановлення за результатами дослідження відібраних проб питної, гарячої води, природного газу факту постачання послуг неналежної якості витрати споживача на оплату проведених досліджень проб підлягають компенсації за рахунок виконавця відповідної комунальної послуги.

Для цього споживач подає виконавцю комунальної послуги заяву у довільній формі та результати досліджень відібраних проб, які підтверджують неналежну якість комунальної послуги.

Витрати споживача на проведення досліджень відібраних проб відшкодовуються виконавцем шляхом перерахунку коштів на банківський рахунок споживача, про який він інформує виконавця у вигляді довідки від банківської установи.

У разі повторного звернення споживача до виконавця щодо відбору проб води та встановлення факту надання споживачеві послуг належної якості споживач відшкодовує виконавцю витрати на проведення повторних досліджень шляхом сплати протягом місяця з дня отримання рахунка, отриманого від виконавця послуг.

Компенсації підлягає лише вартість дослідження за показниками неналежної якості води, відібраної на межі, визначеній договором про надання відповідної послуги.

Вартість дослідження не повинна перевищувати середньої вартості послуги на ринку.

У разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості комунальних послуг, що надаються у багатоквартирному будинку на підставі індивідуальних договорів, виклик виконавця для відбору проб питної, гарячої води, природного газу здійснюється співвласником — стороною договору або його представником.

У разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості комунальних послуг, які надаються у багатоквартирному будинку на підставі договору, укладеного між виконавцем таких послуг та об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку як колективним споживачем, виклик виконавця для відбору проб питної, гарячої води, природного газу здійснюється представником об'єднання співвласників багатоквартирного будинку. Співвласники за бажанням можуть бути присутніми під час відбору відповідних проб.

У разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості комунальних послуг, що надаються у багатоквартирному будинку на підставі колективного договору про надання комунальних послуг, укладеного між виконавцем таких послуг та управителем або іншою

уповноваженою співвласником особою, виклик виконавця для відбору проб питної, гарячої води, природного газу здійснюється таким управителем або іншою уповноваженою співвласником особою. Співвласники або представники об'єднання співвласників багатоквартирного будинку за бажанням можуть бути присутніми під час відбору відповідних проб.

Якщо між індивідуальним споживачем та виконавцем відповідної послуги укладений індивідуальний договір без обслуговування внутрішньобудинкових систем і виконавець послуги доведе індивідуальному споживачу та управителю багатоквартирного будинку, що на межі централізованих інженерно-технічних систем постачання послуги виконавця та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку якісні показники послуги відповідають показникам, визначеним договором, виконавець послуги має право вимагати подальшу компенсацію витрат за проведені власною випробувальною або іншою акредитованою випробувальною лабораторією дослідження від цього управителя.

Результати досліджень проб, відібраних із порушенням вимог цього Порядку, не є підставою для проведення виконавцем перерахунку розміру плати споживачам за надані послуги неналежної якості та компенсації за проведені дослідження.

5. Відбір проб питної води здійснюється з метою визначення її якісних показників, а саме якість питної води повинна відповідати вимогам державних санітарних норм та правил на питну воду на межі централізованих інженерно-технічних систем постачання послуги виконавця, визначеній договором.

Випробувальні лабораторії виконавця комунальної послуги або інші акредитовані випробувальні лабораторії відбирають проби питної води з метою визначення її якісних та кількісних показників відповідно до пункту 4.13 Державних санітарних норм та правил "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною" (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджених наказом МОЗ від 12 травня 2010 р. № 400 (далі — Державні санітарні норми).

6. Під час проведення перевірки відповідності якості надання послуг з централізованого водопостачання параметрам, передбаченим договором про надання відповідної послуги, виконавець комунальної послуги відповідно до моделі договірних відносин організовує відбір проб питної води у таких місцях:

1) на межі приєднання централізованих інженерно-технічних систем водопостачання до внутрішньобудинкових систем водопостачання багатоквартирного будинку;

2) у внутрішньобудинкових системах водопостачання багатоквартирного будинку;

3) в інженерно-технічних системах водопостачання, розташованих у приміщенні споживача.

7. Відбір проб питної води для дослідження на відповідність її показників безпеки та якості вимогам Державних санітарних норм за зверненням споживача здійснюється відповідно до ДСТУ ISO 5667 “Якість води. Відбирання проб”.

Під час відбору проб питної води можуть також використовуватися методичні вказівки “Санітарно-мікробіологічний контроль якості питної води”, затверджені наказом МОЗ від 3 лютого 2005 р. № 60.

За бажанням споживача одночасно може здійснюватися відбір трьох проб питної води, одна з яких (контрольна) повинна бути опломбована і зберігатися в належних умовах (якщо таке зберігання допускається) виконавцем до вирішення спірного питання по суті, а інші проби надаються виконавцю і споживачу (за його бажанням) для передачі випробувальним лабораторіям для проведення досліджень.

8. Для проведення аналізу відібраних проб питної води виконавець послуг з централізованого водопостачання має право залучати власні випробувальні лабораторії, які забезпечені засобами вимірювальної техніки та допоміжним обладнанням, відкалібровані та повірені згідно із Законами України “Про метрологію та метрологічну діяльність” та “Про стандартизацію”, або інші акредитовані випробувальні лабораторії.

У разі вибору споживачем альтернативної акредитованої випробувальної лабораторії для проведення аналізу питної води такій лабораторії передаються проби, відібрані одночасно з виконавцем послуг, якщо виконавець забезпечить присутність свого представника під час відбору проб.

Виконавець має право пересвідчитися в ідентичності відібраних проб.

Якщо ініціатором відбору проб води та проведення досліджень її якості альтернативною акредитованою випробувальною лабораторією є споживач, останній завчасно (не менш як за 24 години) в усній формі особисто, за допомогою телефонного зв'язку або в письмовій формі за поштовою або електронною адресою, що зазначена в договорі про надання відповідних послуг, інформує виконавця про необхідність його прибуття для участі у відборі проб.

У разі проведення аналізу проб питної води за ініціативою споживача альтернативною акредитованою випробувальною лабораторією відбирання проб води у точці, найближчій до межі приєднання централізованих інженерно-технічних систем водопостачання до внутрішньобудинкових систем водопостачання багатоквартирного будинку, здійснюється із залученням виконавця комунальної послуги.

9. Сторони договору можуть здійснювати контроль та бути присутніми під час відбору проб питної води та мають право отримати інформацію про умови та хід виконання робіт з визначення показників безпеки та якості води на їх відповідність вимогам Державних санітарних норм.

Результати досліджень проб питної води споживач отримує у виконавця, звернувшись до нього в усній формі особисто, за допомогою телефонного зв'язку або в письмовій формі за поштовою або електронною адресою, що зазначена в договорі про надання відповідних послуг.

У разі проведення за ініціативою споживача досліджень проб питної води іншою акредитованою випробувальною лабораторією споживач самостійно отримує результати досліджень та надає їх виконавцю комунальної послуги для подальшого прийняття рішення щодо підтвердження факту неякісної послуги.

10. Результати випробувань фіксуються у протоколі випробувань. За результатами випробувань встановлюється відповідність чи невідповідність показників якості питної води вимогам Державних санітарних норм.

У разі невідповідності показників питної води вимогам Державних санітарних норм зазначаються показники, за якими вона зафіксована.

Інформація про результати дослідження питної води включається до акта-претензії.

11. Відбір проб гарячої води проводять з метою визначення її мікробіологічних та органолептичних показників у розподільній мережі та її відповідності вимогам Державних санітарних норм.

Значення температури гарячої води на межі внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку та інженерно-технічних систем приміщення споживача та на межі централізованих інженерно-технічних систем постачання послуги виконавця та внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку визначається відповідно до пункту 6 Правил надання послуги з постачання гарячої води, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2019 р. № 1182.

Значення температури гарячої води в інших будівлях визначається згідно з державними будівельними нормами і правилами.

12. Під час проведення перевірки відповідності якості надання послуги з постачання гарячої води параметрам, передбаченим договором про надання відповідної послуги (залежно від моделі договірних відносин), виконавець комунальної послуги відповідно до моделі договірних відносин організовує відбір проб гарячої води у таких місцях:

1) на межі приєднання централізованих інженерно-технічних систем постачання гарячої води до внутрішньобудинкових систем постачання гарячої води багатоквартирного будинку;

2) у внутрішньобудинкових системах постачання гарячої води багатоквартирного будинку;

3) в інженерно-технічних системах постачання гарячої води, розташованих у приміщенні споживача;

4) на межі після водопідігрівача внутрішньобудинкової системи гарячого водопостачання в індивідуальному тепловому пункті або автономній теплогенеруючій/когенеруючій установці (у разі надання послуги, що виробляється за допомогою систем автономного теплопостачання та/або індивідуального теплового пункту).

13. Під час відбору проб гарячої води для проведення дослідження та аналізу відібраних проб, а також оформлення їх результатів застосовуються вимоги, наведені в пунктах 7 – 10 цього Порядку.

14. Для вимірювання температури гарячої води використовуються засоби вимірювальної техніки, які можуть вимірювати температуру рідини у діапазоні температур 20–100° С та відповідають вимогам законодавства про метрологію та метрологічну діяльність.

Для відбору проб гарячої води використовується колба плоскодонна конічна термостійка або стакан місткістю не менш як 1 куб. дециметр, або інша ємність з аналогічними параметрами.

15. Під час проведення вимірювання колба (ємність для відбору) розташовується на підставці з піддоном. Потік, що відбирається, направляється у ємність для відбору. Вимірювання можливо проводити, використовуючи піддон-раковину для вмивання, ванну тощо.

16. Відбір проб та вимірювання температури гарячої води проводяться у приміщеннях за температури повітря 5–35° С, волості 30–80 відсотків та атмосферного тиску 84–106,7 кПа.

17. Для відбору води обирають не менше чотирьох точок за наявності: дві у найбільш приближеному місці до вводу мережі гарячої води (до вводу в об'єкт (будівлю/будинок) та дві найбільш віддалені від нього. Вибір точок здійснюється відповідно до технічної документації на об'єкт (будівлю/будинок), де проводяться вимірювання.

У разі відсутності технічної документації на об'єкт (будівлю/будинок) вибір точок для вимірювання здійснюється шляхом обстеження інженерних систем такого об'єкта (будівлі/будинку) за участю представників співвласників багатоквартирного будинку (представником об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, управителем або іншою уповноваженою співвласником особою).

У приватному секторі проби гарячої води відбирають на вводі мережі гарячої води у будинок.

18. Вимірювання температури гарячої води проводяться у теплий та холодний періоди року за температури зовнішнього повітря, що

відрізняється не більш як на 5° С від середньої температури найбільш теплого літнього місяця і середньої температури найбільш холодного зимового місяця року (визначається згідно з ДСТУ-НБ В.1.1-27:2010 “Будівельна кліматологія”).

19. Перед відбором проб гарячої води необхідно зливати воду до встановлення постійної температури. Час зливання води може становити до 10 хвилин залежно від стану розподільної мережі та режиму витрат гарячої води споживачем. Відбирання проб проводять за безперервного стікання води. Витрати води повинні становити не менш як 2 літри за хвилину (визначається за часом наповнення мірної ємності). Під час відбирання проб і проведення вимірювань надлишок води переливається через край ємності для відбору проб у піддон, а з нього видаляється у систему водовідведення.

20. Для вимірювання температури відібраної гарячої води термометр занурюють у дослідну воду таким чином, щоб шарик термометра (або датчик системи вимірювання) перебував приблизно у центрі ємності для відбору проб. Вимірювання проводять за безперервного потоку води у ємність. Результат вимірювання фіксується після встановлення стабільних показників системи вимірювання, але не більш як через 10 хвилин після початку відбору проб.

21. Результати випробувань фіксуються у протоколі випробувань. За результатами випробувань встановлюється відповідність чи невідповідність показників якості гарячої води вимогам Державних санітарних норм.

У разі невідповідності показників гарячої води вимогам Державних санітарних норм зазначаються показники, за якими вона зафіксована.

Інформація про результати дослідження гарячої води та вимірювання її температури включається до акта-претензії.

22. Вимоги до якості природного газу, порядку взяття його проб, їх досліджень, а також питання врегулювання спорів щодо фізико-хімічних показників природного газу регулюються Кодексом газорозподільних систем, затвердженим постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2494, та Типовим договором розподілу природного газу, затвердженим постановою НКРЕКП від 30 вересня 2015 р. № 2498.

23. Дослідження проб питної води та води, що використовується для гарячого водопостачання (до її підігріву), за мікробіологічними та органолептичними показниками здійснюється з метою встановлення відповідності або невідповідності складу та властивостей цих проб вимогам Державних санітарних норм.

Проведення досліджень за радіаційними показниками відповідно до пункту 3.7 Державних санітарних норм виконуються раз на три роки в поверхневій воді (вода, що надходить на водоочисні споруди,

необроблена). У разі відсутності перевищень радіологічних показників дослідження питної води та води, що використовується для гарячого водопостачання (до її підігріву), у будинках (будівлях) не виконують.

24. Дослідження проводяться відповідно до методик та стандартів визначення показників безпечності та якості питної води, зазначених у додатку 5 до Державних санітарних норм, або за ДСТУ ГОСТ 27384:2005 “Вода. Норми похибки вимірювань показників складу і властивостей”.

Додаток 1
до Порядку

АКТ
відбору проб питної води

від “___” _____ 20__ р.

м. _____

Назва підприємства _____

Місце відбору зразків _____

Назва проби _____
(вода питна: централізоване питне водопостачання)

Умови доставки проб _____

Комісія у складі _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності))

У присутності _____

Відбір провів _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності))

Номер зразка	Дата, час відбору	Точка і місце відбору	Вид проби: разова, об'єднана (усереднена)	Загальний об'єм проби, куб. дециметрів	Посудина для проби		Відомості про попередню обробку проби (методи консервування)
					номер, тип	об'єм куб. дециметрів	

Відбір проби проводився згідно з _____
(нормативні документи)

Умови відбору _____
(зазначаються, якщо вони відрізнялися від звичайних)

Зразки відібрано з метою _____

і опломбовані _____
(час, спосіб пломбування)

Зразки у кількості _____ відправлено:

(найменування лабораторії)

Зауваження членів комісії _____

Підписи:

1.	_____	_____
	(посада)	(підпис та прізвище)
2.	_____	_____
	(посада)	(підпис та прізвище)
3.	_____	_____
	(посада)	(підпис та прізвище)

Додаток 2
до Порядку

АКТ
відбору проб гарячої води

від “___” _____ 20__ р.

м. _____

Назва підприємства _____

Місце відбору зразків _____

Назва проби _____
(гаряча вода: централізоване гаряче водопостачання)

Умови доставки проб _____

Комісія у складі _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності))

У присутності _____

Відір провів _____
(посада, прізвище, ім'я та по батькові (за наявності))

Номер зразка	Дата, час відбору	Точка і місце відбору	Вид проби: разова, об'єднана (усереднена)	Загальний об'єм проби, куб. дециметрів	Посудина для проби		Відомості про попередню обробку проби (методи консервування)
					номер, тип	об'єм куб. дециметрів	

Температура повітря у приміщенні, де відбирається проба, _____

Зафіксована температура гарячої води у пробі _____

Час зливання гарячої води, після початку відбору проб до встановлення стабільних показників системи вимірювання _____

Відбір проби проводився згідно з _____
(нормативні документи)

Умови відбору _____
(зазначаються, якщо вони відрізнялися від звичайних)

Зразки відібрано з метою _____

і опломбовані _____
(час, спосіб пломбування)

Зразки у кількості _____ відправлено:

_____ (найменування лабораторії)

Зауваження членів комісії _____

Підписи:

1. _____	_____
(посада)	(підпис та прізвище)
2. _____	_____
(посада)	(підпис та прізвище)
3. _____	_____
(посада)	(підпис та прізвище)
